

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

15 एप्रिल 2024

राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय बातम्या

शौर्याचा पुतळा

संदर्भ:

- 9 मार्च 2024 रोजी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या हस्ते अनावरण करण्यात आलेल्या शौर्याच्या पुतळ्याने लोकसभेच्या निवडणुकीपूर्वी ईशान्येकडील आघाडीच्या उमेदवारांना वेगवेगळ्या समर्थनाप्रमाणेच विविध मतांना जन्म दिला आहे.

बद्दल:

- हा पुतळा 1671 मध्ये सराईघाटच्या लढाईत नेतृत्वासाठी ओळखले जाणारे आदरणीय अहोम सेनापती बीर लचित बोरफुकन यांचा सन्मान करतो, जिथे त्यांनी आसाम जिंकण्याचा मुघल सैन्याचा प्रयत्न यशस्वीपणे हाणून पाडला.
- हा लचित बोरफुकन मैदाम विकास प्रकल्पाचा एक भाग आहे, ज्याचा उद्देश या प्रतिष्ठित व्यक्तीच्या वारशाचे स्मरण करणे आणि प्रदेशातील पर्यटनाला चालना देणे आहे.
- बोरफुकनने आपला लष्करी प्रवास घोरा बरुआ या घोडदळाचा अधिकारी म्हणून सुरू केला, जो राजा जयध्वज सिंहाच्या अधीन होता.

अहोम:

- सध्याच्या आसाम, भारतातील ब्रह्मपुत्रा खोऱ्यात 1228 ते 1826 पर्यंत पसरलेल्या अहोम राज्याची स्थापना मोंग माओ (आधुनिक युनान, चीन) येथील राजपुत्र चाओलुंग सुकाफा याने केली होती.
- आग्नेय आशियातील अहोम लोक स्थानिक शासकांचा पराभव करून ब्रह्मपुत्रा खोऱ्यात स्थायिक झाले.
- वैविध्यपूर्ण लोकसंख्या आणि सुसंघटित सैन्यासाठी प्रसिद्ध असलेल्या अहोम राज्याने पायदळ, घोडदळ, तोफखाना आणि नौदल यांचा गौरव केला.
- अहोम लोक स्थानिक संस्कृतीशी एकरूप झाले, त्यांनी जिंकलेल्या प्रदेशांची भाषा, धर्म आणि चालीरीती स्वीकारली.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

आशिया विकास आउटलुक अहवाल

बातमीत का?

- आशिया विकास आउटलुक अहवाल आशियाई विकास बँकेने जारी केला आहे.
- अहवालानुसार, भारताचा GDP वाढ 2023-24 मधील 7.6% वरून 2024-25 मध्ये 7%, 2025-26 मध्ये 7.2% पर्यंत कमी होण्याचा अंदाज आहे.

तुम्हाला माहित आहे का?

- भारत आशियाई विकास बँकेचा संस्थापक सदस्य आणि बँकेचा चौथा सर्वात मोठा भागधारक आहे.

ADB बद्दल:

- पूर्ण नाव: एशियन डेव्हलपमेंट बँक
- स्थापना वर्ष: 1966.
- मुख्यालय: मनिला, फिलीपिन्स.
- आशियाई विकास बँकेची स्थापना प्रादेशिक विकास बँक म्हणून झाली. भारतात, त्याची स्थापना "एशियन डेव्हलपमेंट बँक कायदा, 1966" अंतर्गत करण्यात आली.
- रचना: एशियन डेव्हलपमेंट बँकेचे संचालन बोर्ड ऑफ गव्हर्नर्सद्वारे केले जाते, ज्यामध्ये प्रत्येक सदस्य राज्याचा एक प्रतिनिधी असतो.
- संस्थेचे उद्दिष्ट: आशिया आणि पॅसिफिकमध्ये आर्थिक विकास आणि गरिबी कमी करण्यास प्रोत्साहन देणे.
- संस्थेद्वारे ऑफर केलेले कार्यक्रम/क्रियाकलाप/सेवा: आशियाई विकास बँक तिच्या विकसनशील सदस्य देशांना, खाजगी क्षेत्रांना आणि सार्वजनिक-खाजगी भागीदारींना अनुदान, कर्ज, तांत्रिक सहाय्य आणि विकासाला चालना देण्यासाठी इक्विटी गुंतवणुकीद्वारे सहाय्य प्रदान करते.
- आशियाई विकास बँकेचे 68 सदस्य आहेत, त्यापैकी 49 आशिया आणि पॅसिफिक क्षेत्रातील आहेत.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

वायनाड वन्यजीव अभयारण्य

Ecosystem integration

Tribal forest-watchers constructing a temporary watchtower atop a huge tree at Murthanga in the Wayanad Wildlife Sanctuary to keep a tab on poaching and wildfire.

बातमीत का?

- केरळमधील वायनाड वन्यजीव अभयारण्यातील सुलतान बथरी वन परिक्षेत्रात आग लागली.
- या आगीत सुमारे 100 हेक्टर जंगल नष्ट झाले.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- आग अनेक कारणांमुळे वेगाने पसरली:
- वाळलेल्या बांबूच्या शेंगा
- उन्हाळ्याच्या पावसाच्या अनुपस्थितीमुळे उच्च तापमान
- जोराचा वारा
- कोमेजून गेलेली वाढ
- आगीमुळे अभयारण्याजवळील रबराच्या मळ्यालाही फटका बसला.

वायनाड वन्यजीव अभयारण्य:

- वायनाड वन्यजीव अभयारण्य केरळमधील वायनाड येथे आहे.
- स्थापना: 1973.
- उद्दिष्ट: प्रदेशातील जैविक वारसा जतन करणे.
- हा निलगिरी बायोस्फीअर रिझर्व्हचा अविभाज्य भाग आहे. सर्व अभयारण्यांसह पश्चिम घाट, निलगिरी उप-क्लस्टर, जागतिक वारसा स्थळ म्हणून निवडण्यासाठी जागतिक वारसा समितीच्या विचाराधीन आहे.
- भौगोलिक वैशिष्ट्ये: अभयारण्यात चार डोंगररांगांचा समावेश आहे: सुलतान बथरी, मुथंगा, कुरिचियाट आणि थोलपेटी.
- नद्या आणि महामार्ग: कावेरी नदीची उपनदी काबिनी नदी अभयारण्यातून वाहते.
- निवासस्थान आणि परिसंस्था: अभयारण्य ओलसर आणि कोरडी पर्णपाती झाडे आणि अर्ध-सदाहरित जंगले यांचे घर आहे.
- लुप्तप्राय प्राणी/प्रजाती: हे गौर, भारतीय हत्ती, हरिण आणि बंगाल वाघाचे घर आहे. यात धोल किंवा एशियाटिक जंगली कुत्रा देखील आहे, जो धोक्यात असलेला मोठा मांसाहारी प्राणी आहे.
- पर्यावरणीय महत्त्व: 3,700 पेक्षा जास्त ज्ञात प्रजाती आणि आशियाई हत्तीची लक्षणीय लोकसंख्या आहे.
- आव्हाने आणि धोके: अभयारण्य परकीय वनस्पती प्रजातींच्या अतिक्रमणाशी लढा देत आहे. मानवी प्रदूषण, झाडे तोडणे, जंगलाला लागलेली आग, वन्यप्राण्यांची संख्या यामुळे अन्नाची कमतरता, सामुदायिक जंगलातील विस्कळीतपणा, अवैध शिकार हे वन्यप्राण्यांना मोठे धोके होते.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

नेक्सकार19

बातमीत का?

- नेक्सकार19 ही देशातील पहिली 'मेड इन इंडिया' CAR T-सेल थेरपी अलीकडेच लॉच करण्यात आली.
- ही थेरपी आयआयटी बॉम्बे आणि टाटा मेमोरियल सेंटरने विकसित केली आहे.

नेक्सकार19 बदल:

- नेक्सकार19 ही एक प्रकारची इम्युनोथेरपी आहे जी CAR टी-सेल थेरपी म्हणून ओळखली जाते.
- या थेरपीमध्ये, रुग्णाच्या रोगप्रतिकारक पेशी (टी पेशी) चीमेरिक अँटीजेन रिसेप्टर्स (CARs) नावाची विशेष प्रथिने तयार करण्यासाठी प्रयोगशाळेत तयार केली जातात.
- हे रिसेप्टर्स कर्करोगाच्या पेशींच्या पृष्ठभागावर आढळणारे विशिष्ट प्रथिने किंवा प्रतिजन ओळखण्यासाठी डिझाइन केलेले आहेत.
- उद्देश आणि महत्त्व: कर्करोगाच्या विविध प्रकारांवर उपचार करा, विशेषतः ल्युकेमिया आणि लिम्फोमा सारख्या रक्त कर्करोगांवर. हे महत्त्वाचे आहे कारण ते कर्करोगाच्या उपचारातील एक मोठे यश दर्शवते. हे कर्करोगाशी लढण्यासाठी एक नवीन, संभाव्य अधिक प्रभावी मार्ग प्रदान करते, विशेषतः ज्या रुग्णांसाठी इतर उपचार अयशस्वी झाले आहेत.
- अनन्य वैशिष्ट्ये: नेक्सकार19 चे एक वैशिष्ट्यपूर्ण वैशिष्ट्य म्हणजे त्याचे "मानवी" डिझाइन. हे मानवी रोगप्रतिकारक प्रणालीची अधिक बारकाईने नक्कल करण्यासाठी तयार केले आहे, ज्याचा उद्देश रोगप्रतिकारक प्रणाली नाकारण्याचा धोका कमी करताना थेरपीची प्रभावीता वाढवणे आहे.
- उपयोग: नेक्सकार19 चा वापर प्रामुख्याने विशिष्ट प्रकारच्या रक्त कर्करोगांवर उपचार करण्यासाठी केला जातो, ज्यामध्ये बी-सेल एक्जुट लिम्फोब्लास्टिक ल्युकेमिया (ALL), डिफ्यूज लार्ज बी-सेल लिम्फोमा, फॉलिक्युलर लिम्फोमा, उच्च-दर्जाचा बी-सेल लिम्फोमा, आवरण सेल लिम्फोमा, मल्टिपल मायलोमा आणि प्राथमिक मध्यस्थ लार्ज बी-सेल लिम्फोमा.

फायदे: ही एक परवडणारी CAR टी-सेल थेरपी आहे, ज्याची किंमत जागतिक स्तरावर उपलब्ध तुलनात्मक उपचारांपेक्षा लक्षणीयरीत्या कमी आहे. प्रयोगशाळेतील आणि प्राण्यांच्या अभ्यासात न्यूरोटॉक्सिसिटी आणि सायटोकाइन रिलीझ सिंड्रोम (सीआरएस) यासह कमी औषध-संबंधित विषाक्तता दर्शवतात.

आव्हाने किंवा तोटे: एक महत्त्वाची चिंता म्हणजे सायटोकाइन रिलीज सिंड्रोम

(CRS), एक गंभीर प्रतिक्रिया जी CAR-T ओतल्यानंतर येऊ शकते. याव्यतिरिक्त, थेरपी आशादायक असताना, ती प्रत्येकासाठी कार्य करत नाही आणि महाग असू शकते.

TREATMENT FOR SPECIFIC B-CELL CANCERS

NexCAR19 is a prescription drug for B-cell lymphomas, lymphoblastic leukaemias when other treatments have been unsuccessful

PATIENT'S WHITE blood cells are extracted by a machine through a process called leukapheresis and genetically modified, equipping them with the tools to identify and destroy the cancer cells.

NEXCAR19 IS manufactured to an optimal dose for the patient, and typically administered as a single intravenous infusion. Prior to this, the patient is put through chemotherapy to prime the body for the therapy.

HOW NEXCAR19 WORKS

T-cells are naturally made by the body as an advanced defence against viruses and cancer cells.

As T-cells mature, they develop specific connectors (receptors) to target key signals on cancer cells.

However, cancers can limit the inbuilt extent and efficiency with which T-cells are able to seek and fight them. This results in an increase in cancer burden.

Scientists have identified certain proteins that are abnormally expressed on the surfaces of specific types of cancer cells. Specially designed receptors can find and bind to these cells.

A safe shell of a virus is used to genetically engineer T-cells so they express Chimeric Antigen Receptors – connectors that target a protein called CD19 on B-cell cancer.

Source: ImmunoACT

ऑल वुई इमॅजिन अँज लाइट

बातमीत का?

- पायल कपाडियाचा चित्रपट, ऑल वुई इमॅजिन अँज लाइट, कान्स फिल्म फेस्टिव्हलच्या प्रतिष्ठित स्पर्धा विभागात प्रदर्शित होणारे 40 वर्षातील पहिले भारतीय शीर्षक ठरले आहे.
- ब्रिटिश-भारतीय चित्रपट निर्मात्या संध्या सुरी यांचा संतोष देखील अनिश्चित संबंध विभागांतर्गत चित्रपट उत्सवाच्या 77 व्या आवृत्तीत प्रदर्शित केला जाईल.

पायल कपाडिया बद्दल:

- पायल कपाडिया ही फिल्म अँड टेलिव्हिजन इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया (FTII) ची माजी विद्यार्थिनी आहे आणि 2021 कान्स फिल्म फेस्टिव्हलच्या डायरेक्टर्स फोर्टनाइट साइड-बारमध्ये ऑइल डी'ओर (गोल्डन आय) पुरस्कार जिंकणाऱ्या तिच्या प्रशंसनीय माहितीपट अ नाईट ऑफ नथिंगसाठी प्रसिद्ध आहे.

तुम्हाला माहित आहे का?

- प्रतिष्ठित पाल्मे डी'ओर पुरस्कारासाठी स्पर्धा करणारा शेवटचा भारतीय चित्रपट (कान्स चित्रपट महोत्सवात दिला जाणारा सर्वोच्च पुरस्कार आहे) हा 1983 मध्ये प्रसिद्ध चित्रपट निर्माते मृणाल सेन यांचा खारिज होता.

- 1946 मध्ये कान्समध्ये सर्वोच्च सन्मान जिंकणारा नीचा नगर हा एकमेव भारतीय चित्रपट आहे.

चंद्राच्या पृष्ठभागासाठी वेळेच्या मानकांची आवश्यकता आहे

संदर्भ:

- चंद्रावरील वेळ पृथ्वीवरील वेळेपेक्षा वेगळ्या पद्धतीने वागतो या वस्तुस्थितीमुळे चंद्रावरील प्रमाणित वेळ प्रणालीची गरज निर्माण झाली आहे.
- हा फरक आइन्स्टाईनच्या सामान्य सापेक्षतेच्या सिद्धांताचा परिणाम आहे, जे स्पष्ट करते की गुरुत्वाकर्षण जागा आणि वेळ दोन्ही वाकवू शकते.
- चंद्राचे गुरुत्वाकर्षण पृथ्वीपेक्षा कमी असल्याने तेथे वेळ किंचित वेगाने फिरतो.
- यावर उपाय म्हणून, नासा एक वेळ मानक तयार करण्यावर काम करत आहे ज्याचा वापर विविध आंतरराष्ट्रीय संस्था आणि चंद्राच्या पृष्ठभागावर कार्यरत खाजगी कंपन्या करू शकतात.

बद्दल:

- चंद्र वेळ मानक स्थापित करणे म्हणजे चंद्रावर अणु घड्याळे तैनात करणे.
- ही घड्याळे चंद्राच्या परिभ्रमण आणि मास्कनची उपस्थिती यासारख्या कारणांमुळे अनेक ठिकाणी लावणे आवश्यक आहे, जे चंद्राच्या कवचाच्या खाली दाट भाग आहेत जे स्थानिक गुरुत्वाकर्षण क्षेत्रावर परिणाम करतात आणि त्यामुळे वेळेचा प्रवाह.
- अल्गोरिदम वापरून या घड्याळांचे आउटपुट एकत्र करून, चंद्रासाठी एक अचूक व्हर्च्युअल टाइमपीस तयार केला जाऊ शकतो, जो नंतर पृथ्वी आणि चंद्र यांच्यातील अखंड ऑपरेशनसाठी कोऑर्डिनेटेड युनिव्हर्सल टाइम (UTC) सह सिंक्रोनाइझ केला जाऊ शकतो.

पृथ्वीवरील मानक वेळ:

- पृथ्वीवर, UTC हे बहुतेक टाइमकीपिंग सिस्टम आणि टाइम झोनसाठी आधार म्हणून काम करते.
- ग्रीनविच मेरिडियनच्या सापेक्ष त्यांच्या स्थानावर आधारित UTC मधून तास जोडून किंवा वजा करून देश त्यांची स्थानिक वेळ समायोजित करतात.
- हा मेरिडियन, ग्रीनविच, इंग्लंड येथे स्थित आहे, मुख्य मेरिडियन म्हणून काम करतो ज्यावरून रेखांश मोजले जातात.
- ग्रीनविच मेरिडियनच्या पश्चिमेकडील देश UTC मधून तास वजा करतात, तर पूर्वेकडील देश तास जोडतात.
- ही प्रणाली वेगवेगळ्या अक्षांशांवर पृथ्वीच्या वेगवेगळ्या रोटेशनल गती असूनही जागतिक स्तरावर समन्वित वेळ मानकांना अनुमती देते.

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.